

SARS YI TLANGELA 22 WA MALEMBE

Pretoria, Ravumbirhi ti1 Nhlangua 2019 – Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga byi ta tlangela anivhesari ya byona ya vu 22 hi Nhlangua 2019.

Eka anivhesari leyi, hi lava ku tlhela hi tiyisisa vutinyiketeri bya hina eku nyikeni ka ntokoto wa muhakelaxibalo lowu nga na xiyimo xa le henhla xa xiphurofexinalizimi na mahanyelo etikweni hinkwaro.

Ntholo wa Khomixinara Edward Kieswetter wu ngenhisile masungulo yantshwa eka SARS. Ku sukela hi Mudyaxihi 2019, u kongomisile hi ku tinyiketela eku ololoxeni ka ntshembho wa le ndzeni na ntshembho wa vatirhi, ku katsa no vuyisela ntshembho lowu vanhu va nga na wona eka hina.

Kun'we na phurosese leyi yo ololoxa mikayivelo ya nhlanguano na mikayivelo ya vuswikoti eka SARS, leswi nga na nkoka no laveka swinene eku akiweni ka nhlanguano hi vuntshwa.

Ntirho lowu wu ta lava tshalatshala ra matimba eka malembe yatsongo lawa ya taka ku tiyisisa leswaku SARS yi cincela eka vufambisi byo tlhariha bya ximodeni bya mali ya tiko na khasitomo na ndzhuti lowu nga sorisiki lowu tshembhiweke no naveriwa.

Hi katekisiwile hi madzanadzana ya vavanuna na vavasati vo tshembheka lava hoxaka xandla kahle eka phurosese leyi yo aka hi vuntshwa.

SARS yi ta tlhela yi ya emahlweni yi vekisa eka tisisiteme ta yona leti ndlandlamuxiweke khale no hetiseka ku ndlandlamuxa ntokoto wa vahakelaxibalo tanihileswi yi fambisaka xileriso xa yona xo hlengeleta swibalo, ku fambisa vuxavisi no lawula mitundzo na rhumelo wa nhundzu ematikwenimambe ku hundza hi le mindzilekanini ya hina.

Mitlangelo ya anivhesari yi ta endliwa ehenhla ka nguvu ya nguva ya sweswi ya xibalo leyi voneke engetelo eka nomboro ya vahakelaxibalo lava landzelerisaka.

Hi tsakela ku khensa vahakelaxibalo eka ntsakelo wa vona wo lava ku landzelerisa, ku katsa no hi lehisela mbilu eka tindhawu tin'wana laha mikarhi yin'wana hi nga fikeleriki eka mpimo wa xiyimo xa vukorhokeri lowu hi tivelekeleke wona.

Hi ta tirha hi nga karhali ku ololoxa mikayivelo leyi tanihi xiphemu xo aka hi vuntshwa no endla SARS yi va ya ximodeni.

Mbango wa sweswi wa ikhonomi, kun'we na mitlhotlho ya hina ya le ndzeni, swi endla ntirho wo hlengeleta mali ya tiko wu tika swinene.

Nkulo wa le hansi wa ikhonomi, ku kula ka mpfumaleko wa mitirho hi mhaka ya ku hungutiwa entirhweni na nchiko wa mipimo ya ntirhiso, swi fikelerisa eka mibindzulo ya le hansi, na mali ya tiko ya xibalo leyi ya ka ehansi.

Kambe hi tshama hi tshembha leswaku matshalatshala ya mfumo wa hina ya ta tlhontlha ikhonomi, ka katsa na ntirho wo aka hi vuntshwa vunene bya xibalo na nandzeleriso swi ta tshovela mbuyelo wa kahle.

Hi ku va na leswi emiehleketweni, Tatana Kieswetter u ti nyiketerile leswaku SARS yi tshama yi tibohile, ku kongomisa no tinyiketela mayelana no fambisa xileriso xa nhlengeleto wa mali ya tiko eAfrika-Dzonga.

Hi ntiyiso, SARS yi tlhela yi amukela vutihlamuleri lebyi yi nga tamerisiwa byona hi vumbiwa, naswona yi lemuka hi switandzhaku leswi mihlengeleto ya le hansi ya mali ya tiko yi nga na swona eka mfumo ku phakela xileriso xa yona.

Hi tshama hi tekela enhlokweni leswaku hi tirha hi vutinyiketeri lebyi kotisaka mfumo hi switirhisiwa swa timali ku nyika tinhundzu na vukorhokeri eka xidemokirasi lexi tirhaka kahle. Ntirho wa hina tanihi vanhu, na mimbuyelo ngopfungopfu vaakatiko lava nga sirhelelekangiki, ku antswisa nkoka wa vutomi bya vona, ku katsa no tiyisisa ntshamiseko wa vaaki hinkwavo va Afrika-Dzonga.

Mitlangelo ya tiko hinkwaro ya 2019 yi tsundzuka matshalatshala lawa ya vekiweke hi mfumo, palamende, kun'we na vurhangeri na vatirhi va SARS ku simeka nhlengeleto wa mali ya tiko lowu nga ta xiximiwa exikarhi ka titangha ta yona tanihi hi yin'wana yo antswa laha tikweni.

Mitlangelo ya 22 wa malembe yi tlhela yi tsundzuka xiave lexi tlangiweke hi varhandzi na khale ka vatirhi hinkwavo eku simekeni no tiyisa SARS ku va yi va vandla ra mfumo ra matimba no hetiseka laha tikweni.